

Verhalenroute Begraafplaats Den Helder: 400 jaar geschiedenis in the spotlight!

35

historische verhalen

over roemruchte helden en hun betekenis voor Den Helder.

5

extra verhalen

over de Gedenksun, het Springepantsien, het monument voor de bombardementsslachtoffers, de restauratie van grafhekken en over de begraafplaats Van toen naar nu.

400

jaar geschiedenis

want dit is één van de oudste begraafplaatsen van Nederland (1606). En bijzonder omdat er historische grafhekken zijn uit de 17, 18e, 19e en 20ste eeuw.

Resultaten promotie per september 2024

**Red
Thunder
bird**
Regina van de Berg

15 april 2024

lanceerden de Stichting Historische Grafmonumenten en de Gemeente Den Helder de Verhalenroute begraafplaats Den Helder.

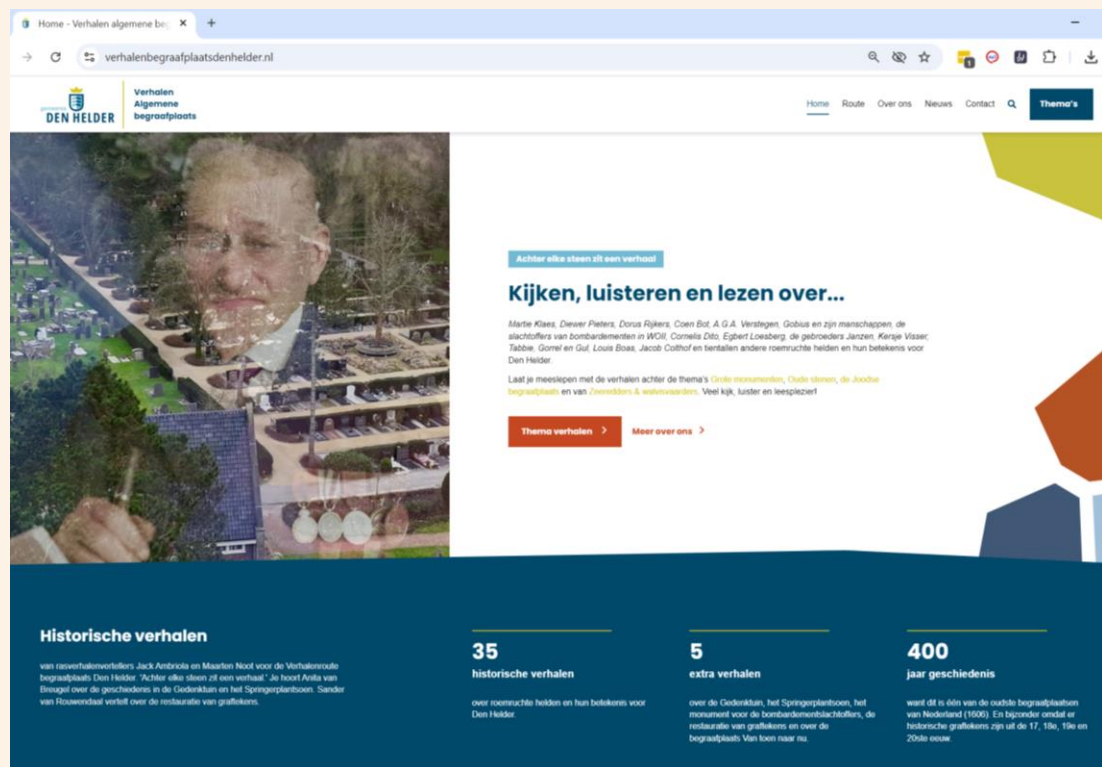
Sindsdien hebben we de Verhalenroute op diverse manieren en plekken gepromoot.

Hoe en wat daar de resultaten van zijn in het kleine half jaar dat we onderweg zijn, brengen we in deze presentatie in beeld.

Passend weer bij start verhalenroute

Kerncijfers over de Verhalenroute:

15 april 2024 lanceerden we de Verhalenroute in de vorm van een unieke [website](#) waarop we de verhalen ontsluiten met video's, podcasts en uitgeschreven verhalen.

Met daarnaast:

- Achtergrondinformatie
- Routes in Google Maps
- Een nieuwspagina

400 jaar funeraire geschiedenis veelzijdig in beeld

40 verhalen & video met Dorus Rijkers

Maarten Noot

Jack Ambriola

Anita van Breugel

Lokale acteur Paul van Niel kroop in de huid van Dorus Rijkers.

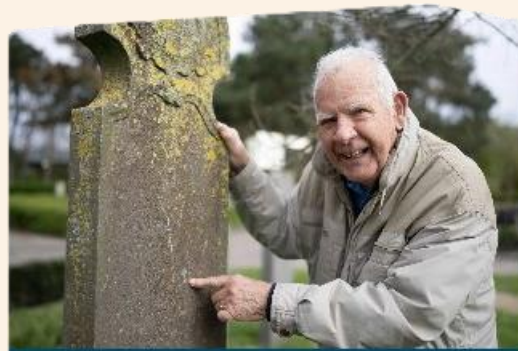
Verhalen geordend in thema's

Zeeredders & walvisvaarders

Hier vind je verhalen van beroemde walvisvaarders en zeeredders zoals Dorus Rijkers, Cornelis Dito en Jacob Bakker. Ook leer je Helderse straten beter kennen.

[Lees meer >](#)

Oude stenen

Leer de meest bijzondere stenen op de begraafplaats kennen zoals het oudste grafteken en het graf van Diewer Pieters die iets bijzonders schonk aan de stad.

[Lees meer >](#)

Grote monumenten

Bekijk hier de grootste gedenktekens, zoals dat van wethouder A.G.A. Verstegen of van Egbert Loesberg. Ontdek ook het verhaal achter bijvoorbeeld de Janzenstraat.

[Lees meer >](#)

Joodse begraafplaats

Hoor, zie en lees de verhalen van de Joodse begraafplaats, zoals de oudste steen van Louis Boas, uit 1827, en de steen met twee zegenende handen van Abraham Cohen.

[Lees meer >](#)

Bonus

Lees het verhaal van het Springerplantsoen, sta stil bij de gedenktuin, herdenk de bombardementslachtoffers uit WOII en leer over de restauratie van de graftekens....

[Lees meer >](#)

Met een interactieve wandelroute

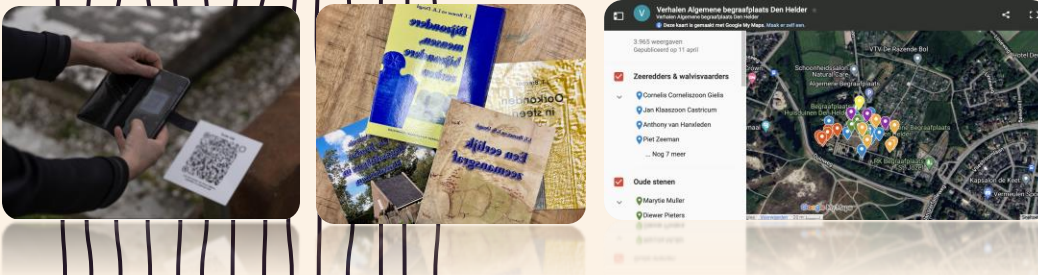

De verhalen worden verteld in:

- Video's
- Podcasts (ook op Spotify)
- Uitgeschreven verhalen volgens de originele bron

Met

- QR-codes bij graven
- Google Maps looproutes

Spetterende lancering

Sinds de spetterende lancering op 15 april is de Verhalenroute uitgebreid gepromoot.

Wat heeft dat opgeleverd?*

*Na een klein half jaar.

7 artikelen in 5 kranten

In het nieuws werd ruim aandacht gewijd aan de verhalenroute:

- 7 artikelen in 5 kranten
- NH Nieuws Zomertoer [Verborgen Parels](#), aflevering 4

INTERVIEW Speciale route met bijzondere verhalen over de begraafplaats

Onderweg een neut, dan valt er wel eens iemand in het graf

Op de algemene begraafplaats van Den Helder wandel je langs vier eeuwen historie. Wie liggen er eigenlijk onder al die oude grafstenen? Dat kom je aan de weet door de unieke 'verhalenroute' die voor de begraafplaats is gemaakt. Met dank aan rasvertellers Jack Ambriola en Maarten Noot. Hun uitgangspunt: achter elke steen zit een verhaal.

Marten Visser
m.visser@mediadans.nl

Den Helder ■ Zullen we meteen maar met een fijne anekdote beginnen dan? Zit de stemming er direct goed in. Het is een uiteraard een verhaal van lang geleden. Uit de tijd dat een rouwstoet vaak nog te voet vanuit het 'ouwe Helder' naar de begraafplaats gaat. En er onderweg soms even wordt gestopt. „Dan namen ze wel eens een neutje, om zich wat moed in te drinken”, zegt Maarten Noot (74). „Het is gebeurd dat het gezelschap bij het graf stond en er iemand in de kuil donderde. Trok beheerder Jan Nebbeling hem er aan zijn kraag weer uit en zei: hé, kun jij niet op je beurt wachten?”

De anekdote is ongetwijfeld al tig keer over tafel gegaan, maar Noot en zijn kompaan Jack Ambriola (86) kunnen er evengoed weer smakelijk om lachen. Al geven ze er in dit specifieke geval wel een klein disclaimerje bij: of het echt zo gebeurd is? Dat valt niet meer na te gaan. Maar ja: het is ook te mooi om niet te vertellen toch? En wees gerust: de andere verhalen die ze hier gaan oplossen zijn allemaal de waarheid en niets dan de waarheid. Ze hebben zelf veel onderzoek gedaan en daarnaast

dankbaar geput uit het werk van Jan Bremer, Arie Boon en Loek Deugd, die een groot deel van de graven op de begraafplaats in kaart hebben gebracht.

Ach ja, Jan Bremer. Wat een verhalenverteller was dat. Het historisch geweten van Den Helder en omgeving is 30 september 2023 overleden, 91 jaar oud. „We missen hem nog steeds”, zegt Noot. Als hij en Ambriola één ding van Bremer hebben geleerd is het wel dat je een verhaal een beetje moet aankleden, met mooie anekdotes. Dat brengt het tot leven. Ze mogen gerust grappig zijn, ook op een begraafplaats is plek voor een lach. Ambriola: „Je moet de leuke dingen vertellen, dan hou je dan aandacht vast.”

Echte vertellers

En de aandacht vasthouden, dat kunnen ze. De mensen hangen aan hun lippen tijdens de rondleidingen die ze regelmatig geven over de algemene en Joodse begraafplaats. Zulke mannen zijn natuurlijk geknipt als verteller voor die nieuwe verhalenroute.

Al is het toch anders, wanneer er constant een camera op je snuffert staat, zegt Ambriola: „Soms moest 't een paar keer over. Ik heb nog wel eens de neiging om te bukken bij zo'n graf en ergens naar te wijzen. Kreeg ik weer op m'n kop dat ik uit beeld verdween. Haha.” Noot: „Met zo'n microfoonje op je jas, dat ging nog wel. Maar soms kwamen ze ook met zo'n rat aan een stok, waar je dan in moest praten (hij bedoelt een grote microfoon aan een lange steel, red.). Dat was wel wennen.” Ambriola: „Of er vloog net een helikopter over terwijl we aan 't vertellen waren. Konden we weer opnieuw beginnen.”

Het maakt niet uit, ze hebben het met liefde gedaan. Want het doel om meer mensen te verleiden

Wie zijn de vertellers?

Jack Ambriola is in 1937 geboren in Den Helder, hij woont sinds 1966 op Huisduinen. Hij werkte als onderwijzer en was later leraar op de Pabo. De Joodse begraafplaats heeft zijn speciale interesse. Maarten Noot is geboren in 1950, eveneens in Den Helder. Hij werkte als loods, vanuit zijn geboorteplaats. Hij is al jarenlang verbonden aan de reddingsmaatschappij en zeer geïnteresseerd in de graven van redders. Beide mannen zijn al tientallen jaren actief bij de Helderse Historische Vereniging.

begraafplaatsen in Nederland. De oudste steen die er te vinden is heeft als jaartal 1671. Daarvoor zijn er vast ook mensen begraven, want de pest maakt in die tijd vele slachtoffers. Noot: „Maar toen deden ze nog niet aan stenen.” Ambriola: „We dachten altijd dat de oudste steen die van Diewer Pieters was, uit 1672. Ze was rijk, van haar nalatenschap is een pijporgel gemaakt voor de kerk van Huisduinen. Dat was heel bijzonder, want zo'n vissersdorpje had normaal geen orgel in de kerk. Er staat ook een orgeltje op haar grafsteen. Later ontdekte ik dat er nog een steen is van 1671, een jaar eerder dus. Van Martie Klaes.”

Oorlog

„ Je kon vragen naar Jacob Bakker wat je wilde, niemand die hem kende. Maar als je naar Tabbie vroeg wist iedereen 't

LIBERALEN FOETEREN: ONMOGELIJK ZO TE ONDERHANDELEN
VVD-prominenten fluisteren columnist Jan-Kees Emmer in: Onkunde staatsfinanciën van PVV/BBB breekt ons op

INTERVIEW
Even verlof van de frontlinies

Normaliter strijdt Nadya Kashpor in het Kazachse leger tegen de Russen. Maar nu is ze even in Nederland om haar kinderen te zien. En daarna? Weer het leger in.

→ voor 2-3

Achter elke steen een verhaal

Rasvertellers Jack en Maarten leiden bezoekers tijdens een speciale rondleiding langs vier eeuwen historie op de begraafplaats

8 velding op april 2024
Regio

Onderweg met bijzondere verhalen over de begraafplaats Onderweg een neut, dan valt er wel eens iemand in het graf

Op de algemene begraafplaats van Den Helder wandelt je langs vier eeuwen historie. Wie liggen er eigenlijk onder al die oude grafstenen? Dat kom je aan de weet door de unieke verhalenroute die voor de begraafplaats is gemaakt. Met dank aan rasvertellers Jack Ambrosia en Maarten Noot. Hun uitgangspunt: achter elke steen zit een verhaal.

Maarten Noot
Den Helder - "Inister goed en je rechte van het oude Den Helder liggen grote en kleine verspreng en oude die moer dan te teruggaan in de tijd. Dat er zijn. Laat je zien aan de men in Den Helder, die heraan de mensen die hier ruwehelft rickbar en onrechtstempel gedrukt op deze val de twielaclitge eer ten - namens de zeevarenden shivvaarders en al die anderhoort, betekenisvolle menher rusten - is al het noehier te wandelen, uw hoofd nalen en te luisteren naar les."

Regio van de Berg en Peter van Adel bijgiden de verhalen van.

Stadsnieuws

Voorlichtingspagina van de gemeente Den Helder

Verhalenroute Algemene begraafplaats Kijk, luister en lees over roemruchte helden en hun betekenis voor Den Helder

Media-aandacht We blijven de route promoten in Den Helder en landelijk: via Citymarketing, bij wandel- en erfgoedinitiatieven en nog veel meer. Vertel het voort!

Maarten Noot (links) en Jack Ambrosia verhalen gaan verhalen over de begraafplaats velen te moet mee dit.

Waarom zijn de verhalen?
Jack Ambrosia is in 1948 geboren in Den Helder. Hij heeft een groot belang aan de geschiedenis van Den Helder. Hij heeft een groot belang aan de geschiedenis van Den Helder. Hij heeft een groot belang aan de geschiedenis van Den Helder.

Je kon vragen naar Jacob Bakker wat je wilde, niemand die hem kende. Maar als je naar Tabbie vroeg wist iedereen 't
Begraafplaatsen in Nederland. De meeste mensen die er te vinden is te zijn de laatste jaren. Daarvoor zijn er van ook mensen begraven, want de plek is nu een groot deel van de begraafplaats. Het is nu een groot deel van de begraafplaats. Het is nu een groot deel van de begraafplaats.

id weer bij start verhalenroute

Met het luiden van de bel is de begraafplaatsroute geopend.

Hoofdrrol voor 'Dorus Rijkers' op begraafplaats
„Dit is vooral te danken aan de buitengewone staat van onderhoud waaraan ook de gemeente Den Helder heeft bijgedragen”, aldus Bais. Volgens Nico Bais van de Stichting Historische Grafmonumenten behoort de Algemene begraafplaats bij Huisduinen tot 'een van de allermooiste van Nederland'. Tijdens toespraken werd ook verzen naar de grote verscheidenheid van deze bijzondere rustplaats. Hier liggen immers niet alleen zeevaarders, maar ook walvisvaarders en slachtoffers van de vele bombardementen tijdens de Tweede Wereldoorlog. Daarnaast kent deze locatie ook een Joodse Begraafplaats, waaraan de site speciale aandacht besteedt. Zo geeft de site informatie over het bijzondere Matebehuusje van rituele wetenschappen plaatsvonden. Ook wordt tekst en uitleg gegeven over de symboliek van graftekens

Stadsnieuws

Verhalen Algemene begraafplaats Den Helder

Wie liggen de verhalen? Wie maar...
De begraafplaats van Den Helder is een plek waar verhalen worden verteld. Het is een plek waar de geschiedenis van de stad wordt herlevd. Het is een plek waar de verhalen van de begraafplaats worden verteld.

Nieuwsblad

Den Helder

LODI.NL
lokaal betrokken

'Achter elke steen ligt een verhaal'

'Dorus Rijkers' in hoogje eigen persoon met wethouder Petra Bais van de gemeente Den Helder. FOTO: PERS BUREAU DUARCHE

Red Tintinbird
Dorus Rijkers is een bekende naam in Den Helder. Hij is een bekende naam in Den Helder. Hij is een bekende naam in Den Helder. Hij is een bekende naam in Den Helder.

Aanwezig op de open dag in mei 2024

Open dag Algemene
begraafplaats Den Helder
24 mei 2024

De begraafplaats en Verhalenroute trok de aandacht van de LOB, die in 2025 haar ledenvergadering in DH wil houden.

Posters in de stad

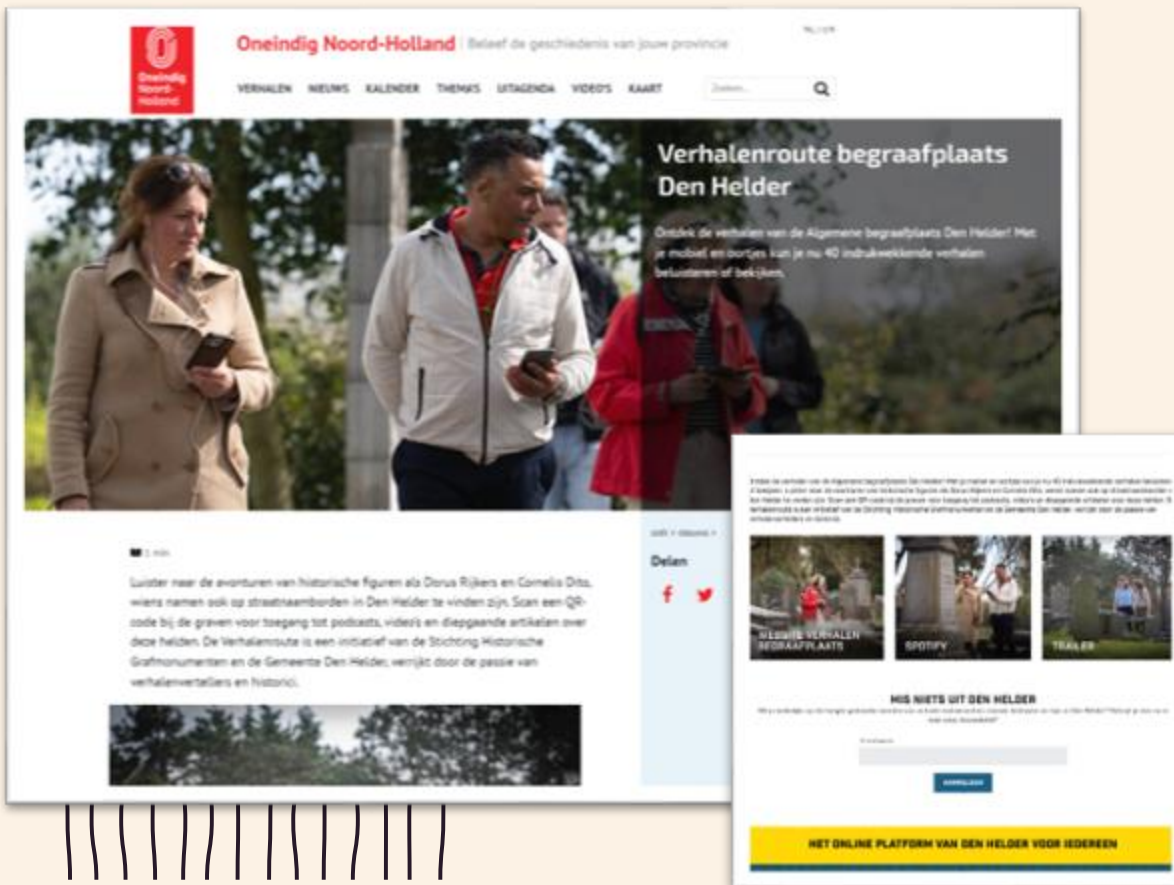
In de gemeente Den Helder brachten en brengen buitenposters de Verhalenroute onder de aandacht.

Deze posters zijn semi-permanent: ze komen steeds tevoorschijn als er geen andere campagnes zijn.

Online aandacht

Ook online en op social media was het niet stil

De verhalenroute werd vermeld op:

- 3 websites van derden
- 1 nieuwsbrief van een derde partij
- 5 social mediakanalen
- Permanente plek op DenHelderonline.nl / Citymarketing Den Helder

Uitgelicht uit Verhalenroute Algemene begraafplaats Mozes Polak

Drie weken lang nemen we u mee in verhalen over roemruchte helden. Zij liggen begraven op onze meer dan 400 jaar oude Algemene begraafplaats Den Helder en maken onderdeel uit van de Verhalenroute. Veel straatnamen herinneren aan deze mensen en hun betekenis voor onze stad. Historische verhalenvertellers Maarten Noot en Jack Ambriola vertellen over hun leven in podcasts en video's.

Zoen
Toen Polak de beroemde actrice Esther de Boer-van Rijk na een optreden in Casino toespreek gaf zij hem, tot groot plezier van de zaal, als dank een klinkende zoen. Een aantal jaar later trad zij opnieuw op maar was Polak door ziekte verhandeld. Hij stuurde haar een bericht dat hij die avond geen zoen in ontvangst kon nemen. Een paar uur later overleed hij.

Judaïsche gemeente
Polak was toegewijd lid van de Joodse Gemeente, waar hij lang diende als secretaris en actief was binnen het Israëlitisch Begravenisgenootschap. Zijn tactvol optreden en vermogen om harmonie te bewaren, maakten hem een onmisbaar binnen de gemeenschap.

Graf
Mozes Polak overleed op 81-jarige leeftijd, in 1924. Op zijn grafsteen staat geschreven:

Mozes Polak

Verhalenroute begraafplaats Den Helder

Ontdek de verhalen van de Algemene begraafplaats Den Helder! Met je mobiel en oortjes kun je nu 40 indrukwekkende verhalen beluisteren of bekijken.

1 min

Delen

Luister naar de avonturen van historische figuren als Dorus Rijkers en Cornelis Dito, wiens namen ook op straatnaamborden in Den Helder te vinden zijn. Scan een QR-

Gemeente Den Helder 5 d ·

Ontdek de Helden van Den Helder! 🌟🇳🇱
De komende drie weken delen we verhalen van beroemde helden die begraven liggen op de 400 jaar oude Algemene Begraafplaats Den Helder. Deze verhalen maken onderdeel uit van de Verhalenroute.
Cornelis Dito: Held in Stormgevaar ♦
We beginnen met het inspirerende verhaal van Cornelis Dito, een moedige zeeredder die meer dan eens zijn leven op het spel zette om schepen in nood te helpen. Al voor hij 20 was ging hij aan het werk als vletterman e... **Meer weergeven**

Wandelnetwerk Noord-Holland 5 juli ·

LAAT JE MEESLEPEN OP DE VERHALENROUTE BEGRAAFPLAATS DEN HELDER
In de Verhalenroute door [Gemeente Den Helder](#) kun je luisteren en kijken naar zo'n veertig verhalen over bekende en minder bekende mensen op de Algemene Begraafplaats in Den Helder. Zijn zijn onderverdeeld naar thema's als Oude stenen, Grote monumenten, Zeeredders & walvisvaarders en de Joodse begraafplaats. Als bonus zijn er video's over de Gedenktuin, het bijzondere Springerplantsoen, het monument voor slachtoffe... **Meer weergeven**

20 1 opmerking 1 keer gedeeld

Leuk Opmerking plaatsen Verzenden Delen

- De stenen in Den Helder zijn gesproken, getrouwd, gekonink en hebben het hart op de tong. Als je tijdens het wandelen iemand tegen komt, is het gebruikelijk om elkaar te groeten, ook als je elkaar niet kent.
- 'Achter elke steen zit een verhaal' neemt je op de Algemene Begraafplaats mee in verhalen achter monumenten en oude grafstenen van Helderse walvisvaarders en zeeredders, zoals Dorus Rijkers (1847-1928), Cornelis Dito (1830-1886) en Jacob Bakker (1852-1933).
- Meer weten over Den Helder? Op de website [Dit is Den Helder](#) kun je niet alleen avlaxt de sfeer van Den Helder proeven, maar bijvoorbeeld ook een accommodatie zoeken of kijken welke evenementen in Den Helder gehouden worden.
- Omdat de wandelroute zowel langs Rijksmonumenten als Gemeentelijke Monumenten loopt, wordt deze stadswandeling ook aanbevolen als route tijdens de [Open Monumentendagen](#).
- Raadpleeg betreffende websites voor de openingstijden van publieke gebouwen, kerken, musea, winkels, parkeergarages en parkeerterreinen.

Voormalige marinewerf Willemsoord, Helden der Zeemonument en Watertoren:

Oneindig Noord-Holland 7 augustus om 02:00 ·

VIDEO
Achter elke steen zit een verhaal. Die verhalen brengen historische verhalenvertellers Jack Ambriola en Maarten Noot tot leven in de Verhalenroute begraafplaats Den Helder. In het thema 'Oude Stenen' vind je verhalen achter een aantal van de meest bijzondere stenen op de begraafplaats. 🍌

ONH.NL
Begraafplaats Den Helder: Oude Stenen - ONH
Achter elke steen zit een verhaal. Die verhalen brengen historische verhalenvertellers Jack Am...
6 2 keer gedeeld

3 verhalen uitgelicht

- In Stadsnieuws van de Gemeente Den Helder, het Helderse huis-aan-huisblad.

Uitgelicht uit Verhalenroute Algemene begraafplaats

Cornelis Dito: held in stormgevaar

De komende drie weken nemen we u mee in verhalen over roemruchte helden. Zij liggen begraven op onze meer dan 400 jaar oude Algemene begraafplaats Den Helder. Zij maken onderdeel uit van de Verhalenroute. Veel straatnamen herinneren aan deze mensen en hun betekenis voor onze stad. Historische verhalenvertellers Maarten Noot en Jack Ambricola vertellen over hun leven in podcasts en video's.

We beginnen met het verhaal van de zeeredder Cornelis Dito, een dappere vletterman uit de 19e eeuw, die tot het uiterste ging om schepen in nood te redden. Daarbij zette hij regelmatig zijn eigen leven op het spel. Zo twijfelde hij niet om zelfs tijdens een storm de zee in te springen om al zwemmend met de redders om zijn schip te redden.

Gouden medaille
Zijn werk bleef niet onopgemerkt. Zelfs de koning gaf hem in 1852 een gouden medaille en een beloning van 100 gulden als teken van 'goedkeuring en tevredenheid'. Het verhaal van deze eenvoudige vletterman herinnert ons aan de roemruchte helden van de Verhalenroute.

Kijken, luisteren, lezen

Het verhaal van Cornelis Dito is onderdeel van de verhalen in het thema Zeeredders en walvisvaarders. Meer verhalen van bekende helden vindt u op de Algemene begraafplaats Den Helder aan Kerkhoflaan 4. Bij de graven staan paaltjes met QR-codes die u kunt scannen. Of kijk, luister en lees op de website www.verhalenbegraafplaatsdenhelder.nl. Er is ook een playlist op Spotify: [Verhalen Algemene begraafplaats Den Helder](https://verhalenbegraafplaatsdenhelder.nl/boeken).

Boeken

De historische verhalen uit de Verhalenroute kunt u ook teruglezen in diverse uitgaven van de Helderse Historische Vereniging: Oorkonden in Steen, Bijzondere Zerken, bijzondere mensen en Een eerlijk zeemansgraf (alle van de hand van Jan T. Bremer) en De Joodse begraafplaats van Jack Ambricola. Deze zijn nog te koop. Kijk voor meer informatie op: <https://verhalenbegraafplaatsdenhelder.nl/boeken>

Cornelis Dito reddde op zee vele levens en werd daarvoor door de koning onderscheiden

Uitgelicht uit Verhalenroute Algemene begraafplaats

Marytie Muller: een vrouw met moed en vastberadenheid

Drie weken lang nemen we u mee in verhalen over roemruchte helden. Zij liggen begraven op onze meer dan 400 jaar oude Algemene begraafplaats Den Helder en maken onderdeel uit van de Verhalenroute. Veel straatnamen herinneren aan deze mensen en hun betekenis voor onze stad. Historische verhalenvertellers Maarten Noot en Jack Ambricola vertellen over hun leven in podcasts en video's.

Deze week delen we het verhaal van de vastberaden Marytie Muller die getrouwd was met Jan Harge, een schoolmeester in Huisdalen. Haar vader was actief in de politiek en droeg steeds meer van zijn werk over aan zijn schoonzoon, Jan Harge. Zo groeide de politieke rol, het aanzien en de macht van Jan. Maar zoals het wel vaker gaat met macht, was niet iedereen daar bij mee...

Deen het proces opnieuw te bekijken. Haar doorzettingsvermogen werd beloond: er werd geconstateerd dat de beschuldigingen tegen Jan Harge ongegrond waren. Jan werd in ere hersteld en keerde als vrij man terug. Samen met Marytie vestigde hij zich in Den Helder, waar hij weer aan het werk ging als opziener.

Een unieke vrouw
Hoewel er veel echtgenotes van bekende 18e-eeuwse mannen op de begraafplaats liggen, is er over de begraafplaats weinig bekend. Vrouwen in die tijd speelden een rol, laat staan in de politiek. Marytie was daarmee een unieke vrouw. Door zich niet te houden aan de normen van de maatschappelijke haer aangewezen maatschappelijke rol als vrouw, maar kordaat op te treden toen haar liejde en rechtvaardigheidsgesprek haar daartoe aanspoorde, kon ze haar man redden. Ze was dus veel meer dan alleen de huisvrouw van Jan Harge. Zeals de tekst op haar grafsteen zegt. Een goede herinnering ook dat het soms een belangrijk verschil kan maken om iets te doen wat buiten de lijn der verwachtingen valt.

Gelukkig legde Marytie zich niet zomaar bij dit onrecht neer. Ze nam contact op met de ridders van Noord-Holland en verzocht

Kijken, luisteren, lezen
Het verhaal van Marytie Muller is onderdeel van de verhalen in het thema Oude stenen. Meer verhalen van bekende helden vindt u op de Algemene begraafplaats Den Helder aan Kerkhoflaan 4. Bij de graven staan paaltjes met QR-codes die u kunt scannen. Of kijk, luister en lees op de website www.verhalenbegraafplaatsdenhelder.nl. Er is ook een playlist op Spotify: [Verhalen Algemene begraafplaats Den Helder](https://verhalenbegraafplaatsdenhelder.nl/boeken).

Boeken

De historische verhalen uit de Verhalenroute kunt u ook teruglezen in diverse uitgaven van de Helderse Historische Vereniging: Oorkonden in Steen, Bijzondere Zerken, bijzondere mensen en Een eerlijk zeemansgraf (alle van de hand van Jan T. Bremer) en De Joodse begraafplaats van Jack Ambricola. Deze zijn nog te koop. Kijk voor meer informatie op: <https://verhalenbegraafplaatsdenhelder.nl/boeken>

Jack Ambricola bij de grafsteen

Uitgelicht uit Verhalenroute Algemene begraafplaats

Mozes Polak

Drie weken lang nemen we u mee in verhalen over roemruchte helden. Zij liggen begraven op onze meer dan 400 jaar oude Algemene begraafplaats Den Helder en maken onderdeel uit van de Verhalenroute. Veel straatnamen herinneren aan deze mensen en hun betekenis voor onze stad. Historische verhalenvertellers Maarten Noot en Jack Ambricola vertellen over hun leven in podcasts en video's.

We sluiten deze reeks af met het verhaal van Mozes Philip Polak, een markante persoonlijkheid in het culturele leven van Den Helder in de 19e eeuw. Mozes Polak was een man van vele talenten. Hij begon zijn loopbaan met het geven van danslessen, maar zijn ambities velden verder. Al snel kocht hij een pand aan de Kanaalweg en verbouwde het tot een café waar muziekavonden werden gehouden. Op 5 juli 1884 opende hij zijn getelde schouwburg Casino, die uitgreide tot het culturele hart van de stad.

Kindertoon van duizend kinderen
Daarnaast was Polak ook kapitein van het muziekcorps van de Antikie-Schutterij. In die functie dirigeerde hij talloze concerten waaronder een kindertoon van duizend kinderen bij een koninklijk bezoek aan Den Helder in 1864.

Zoen
Tien Polak de beroemde acteur Esther de Boer van Fijl na een ongeluk in Casino boesprak gaf zij hem, tot groot plezier van de zaal, als dank een kinkende zoen. Een aantal jaar later trad zij opnieuw op maar was Polak door ziekte verhandeld. Hij stuurde haar een bericht dat hij de avond geen zoen in ontvangst kon nemen. Een paar uur later overleed hij.

Nazittische gemeente
Polak was toegevoegd lid van de Joodse Gemeente, waar hij lang diende als secretaris en actief was binnen het Israëlietisch Begravenis-gemeenschap. Zijn tactisch optreden en vermogen en harmonie te bewaren, maakten hem een onmisbaar lid van de gemeenschap.

Graf
Mozes Polak overleed op 81-jarige leeftijd, in 1924. Op zijn grafsteen staat geschreven:

"Hier lag begraven een goed opgevoed man, de geliefde Mozes, zoon van Eliaz Polak, zijn overleden naam was Meta. 106 jaren was hij secretaris van de Joodse Gemeente Den Helder en van de Vereniging ter bevordering van wet- en deugdzaamheid. Moge zijn ziel ghehuld worden in de handen van het onafgebroken leven. Ter nagedachtenis aan onzen oud-directeur, het Casino-penningw."

Kijken, luisteren, lezen
Het verhaal van Mozes Polak is onderdeel van de verhalen in het thema Joodse begraafplaats. Meer verhalen van bekende helden vindt u op de Algemene begraafplaats Den Helder aan Kerkhoflaan 4. Bij de graven staan paaltjes met QR-codes die u kunt scannen. Of kijk, luister en lees op de website www.verhalenbegraafplaatsdenhelder.nl. Er is ook een playlist op Spotify: [Verhalen Algemene begraafplaats Den Helder](https://verhalenbegraafplaatsdenhelder.nl/boeken).

Boeken
De historische verhalen uit de Verhalenroute kunt u ook teruglezen in diverse uitgaven van de Helderse Historische Vereniging: Oorkonden in Steen, Bijzondere Zerken, bijzondere mensen en Een eerlijk zeemansgraf (alle van de hand van Jan T. Bremer) en De Joodse begraafplaats van Jack Ambricola. Deze zijn nog te koop. Kijk voor meer informatie op: <https://verhalenbegraafplaatsdenhelder.nl/boeken>.

De familie Polak werd naar het oosten geleid door de zoon van Mozes Polak, de Helderse Historische Vereniging

Mozes Polak

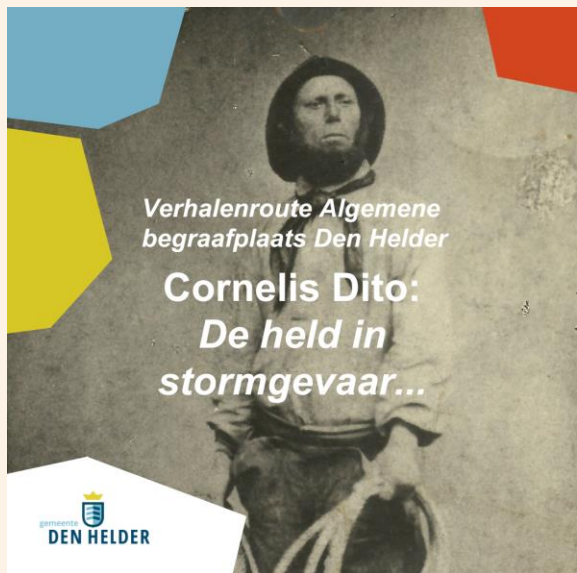

Als reels Instagram en Facebook: samen **2600+** keer afgespeeld.

Klik om deze reels af te spelen!

Als carrousel posts op Instagram en Facebook:
met samen een bereik van **5700+** personen.

Carrousel posts!

Met als 1^e resultaat:

- 2000+ websitebezoekers
- 1500+ kijkers op YouTube
- 230+ luisteraars op Spotify

We blijven de route promoten zowel lokaal als nationaal via citymarketing, wandelorganisaties en meer.

Het bevloggen team achter de Verhalenroute

- Concept, uitvoering en communicatie: Regina van de Berg van Red Thunderbird
- Videografie en podcasts: Peter van Aalst van RedMouse production.
- Historische verhalenvertellers: Maarten Noot en Jack Ambriola en m.m.v. Anita van Breugel.
- De Verhalenroute is tot stand gekomen in opdracht van de Stichting Historische Grafmonumenten, naar een idee van en in nauwe samenwerking met Monique Markus van de Gemeente Den Helder.
- Red Thunderbird is na afronding van de opdracht als vrijwilliger adviseur van de StHGrM en sponsort de promotie en het beheer van de Verhalenroute begraafplaatsplaats Den Helder.

Wil je ook *begraafplaatsverhalen* tot leven brengen?

Red
Thunder
bird

Verhalen van toen met
betekenis voor nu.

Scan me en ontdek
hoe we begraafplaats-
verhalen tot leven brengen

Verhalen van toen met betekenis voor nu.

De verhalen van toen geven **betekenis** aan nu!

© 2023 Red Thunderbird

De app interface is zichtbaar op een smartphone. Het scherm toont de titel 'Red Thunderbird' en de tekst 'Verhalen van toen met betekenis voor nu.' Er is ook een QR-code op het scherm te zien. De app is ontwikkeld door 'a xid adobe.com'.

- Scan de QR-code en krijg een beeld wat Red Thunderbird voor je kan betekenen.
- We verzorgen [trajecten](#) van A-Z
- Neem contact met ons op!
- Zie volgende pagina voor contactinfo.

Red Thunder bird

Regina van de Berg

M +31 (0) 6 466 90 842 | www.redthunderbird.nl | E hello@redthunderbird.nl